

Патријарх Порфирије богослужио у параклису на Православном богословском факултету у Београду

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије служио је 2. априла 2023. године свету архијерејску Литургију у параклису Светог Јована Богослова на Православном богословском факултету Универзитета у Београду.

Саслуживали су Преосвећени Епископ јегарски г. Нектарије, викар Патријарха српског; протојереј Зоран Ранковић, декан Православног богословског факултета у Београду; јеромонаси Андроник и Илија; протојереј-ставрофор Слободан Јокић, архијерејски намесник никшићки; јереји Драган Поповић и Бориша Шањић, протођакони Драган Радић и Радомир Врућинић. Том приликом патријарх Порфирије је беседио:

– У име Оца и Сина и Светога Духа. Браћо и сестре, ево нас у петој недељи поста, тј. на крају пете недеље поста. Чули смо причу из Јеванђеља по Марку у којој Господ обавештава своје ученике шта је оно што следи, који је циљ

нашег путовања кроз овај пост, а који је Господ са ученицима својим обавио идући ка Јерусалиму. У овој причи наилазимо на један од највећих духовних проблема старозаветне заједнице, боље рећи јеврејске заједнице старих времена, која је веру у Бога доживљавала као националну религију, као религију која покрива све аспекте човековог живота и која не зна се да ли је у интерпретацији старозаветног народа Христових времена била више израз вере у Бога и израз вере у Месију, који је проповедан у Писмима, или је био један политички систем који је требао да обезбеди члановима изабраног народа предност и преимућство у односу на друге народе овде и сада у историји.

Из ове приче коју смо чули Господ Христос говори својим ученицима о ономе што следи, говори о Сину човечијем, али онако како га је најавио пророк Данило. Господ говори о ономе што следи, а садржано је у тајни крста која подразумева одрицање од себе, одрицање од логике овога света, од памети, од лепоте и силе овога света, али у исто време и погружавање у логику Христову, тј. у крст Христов који носи у себи победу и тајну Васкрсења, тајну будућег века, тајну Царства небеског, оно на шта Господ подсећа да треба да буде једина тема и оно што једино треба да иштемо и тражимо у својим молитвама од Бога: Иштите најпре Царство небеског и све остало ће вам се дотати.

Међутим, Јевреји су очекивали Месију, као уосталом и читав људски род, без обзира да ли је то јасно артикулисао и логички објаснио или изнутра у себи пројављује и потврђује најдубљу тежњу за тајном будућег века, за тајном Царства небеског. Јевреји су, међутим, очекивали цара, очекивали спаситеља од овога века, јер њихово непосредно историјско искуство, искуство поробљеног народа, погрешно их је одвело у интерпретацију да Месија који треба да дође је онај који ће их ослободити од ропства другим народима, у конкретном случају Римске империје, и да ће наметнути јеврејски народ као народ који влада читавим светом. Зато су они очекивали Месију или као земљаског цара или владара или пак као некога који потиче из свештеничког рода, из рода пророка Арона, који би био владар који покорова не само спољашње остале народе и доводи на трон владара јеврејски народ, него по тој интерпретацији будућег Месије он је требао да буде онај који влада и спољашње, материјално, али и духовно свим народима.

Међутим, Господ објашњава и открива себе као Месију не као онога који ће владати другим народима, не као онај који ће пројавити силу и моћ од овога света, онај који ће се показати у лепоти, у слави овога света, него као Онај

који открива тајну будућег века као тајну служења, као тајну љубави, као тајну распећа за ближњег, као тајну поистовећења са сваком немоћи, са сваком слабошћу, са сваким падом, са сваким промашајем сваког појединца, али у том поистовећењу садржи се и преображај, преображај из пораза у победу. Зато Господ каже да није дошао да постави оне који су с Њим и око Њега да владају другима, него да служе другима. То јесте и Црква Његова, Црква Његова, Тело Христово. Ми као Црква јесмо сведоци будућег века, али не само сведоци у смислу вербалног сведочења, прича о Царству небеском, него сведоци који имају искуство, који су честице, који су удови, који су делови Тела Христовог, који учествују у свему ономе што је Христово, и у Крсту, и у Васкрсењу. Црква, дакле, почива на Христу и на нашој вери у Њега, па зато Господ и каже: Иштите најпре Царства небеског. Ту је потребна вера.

Није Црква у овом свету да би решавала примарно и пре свега било које питање које нас често заокупља, питања која нас боле, него је Црква ту да Њом и у Њој предокусимо будући век и да предокушајући будући век овде и сада кроз ту призму, кроз тајну будућег века као меру и као канон, ми меримо све око себе и дејствујемо у складу са том мером. Није, дакле, Црква ни у једном народу, па и у нашем, само једна од важнијих институција, макар то била најважнија институција, која треба да решава сва питања и која има одговоре на сва питања из свакодневнице нашег живота, него да вером у Христа и животом у складу са том вером Христа учинимо Цркву доступном свима и сваком, да Цркву учинимо доступном свима и сваком, да можемо да кажемо: Дођи и види. Онда када од Цркве људи очекују разрешења својих биолошких, својих психолошких, својих социолошких, својих сваке врсте проблема, Дођи и види значи: Дођи и види Христа, а Он се види у нашој заједници. Види се у мери у којој ми јесмо кроз Христа и у Христу једно, у мери у којој ми проказујемо и пројављујемо да смо заједница, да смо спремни да се у потпуности распнемо једни за друге и да чинимо једни друге већима.

То је чинила и Света Марија Египћанка. Она је собом пројавила Христа, показала ко је Христос и шта је Црква. Показала је да без поста и молитве нема живе вере и да без поста и молитве и свега онога што то подразумева не можемо рећи: Дођи и види. Можемо рећи, али неће се пројавити и проказати Христос у нама и неће Он уместо нас проговорити. Света Марија Египћанка је показала да пост и молитва, живот у пустињи и у самоћи није отуђење од Цркве и од других. Наиме, ма колико живела у подвигу и ма колико било ко од нас живео у подвигу ако има утисак да због тога има право да буде громогласнији у својој речи, ако има утисак да због тога има право да уцењује друге, да суди другима, да себе пројави за меру и за критеријум и да

Јеванђеље Христово користи као кодекс по којем он суди другима – онда је промашио. Света Марија Египћанка је најбољи могући пример који показује да пост и молитва, аутентични пост и молитва, рађају смирење, али изоштравају осећање за Цркву као заједницу. Пре него што се упокојила, иако је до те мере била продуховљена да је летела изнад воде, да није осећала тело без обзира на пређашњи промашени и изгубљени живот, она није отишла из овога света, Господ је није примио, пре него што се причестила. Свети Зосима је дошао по промислу Божјем у пустињу Јорданску и причестио Свету Марију Египћанку дивећи се слици, призору који је видео пред собом, видевши њу како лебди и осећајући изнутра присуство благодати Духа Светога у њој. Она се најпре причестила, тј. показала да Црквом и у Цркви подвиг, пост и молитва имају свој пуни смисао и потврђују се као крајње смирење, као простор у којем дејствује благодат Божја. Оно што је питала пред причешћа Светог Зосиму, како бележи њено житије, то је било питање опет везано за Цркву. Питала је: Како Црква, како народ који верује? Практично причешћем је потврдила себе као део Тела Христовог, али и мишљу и срцем и молитвом била везана за ближње.

Нека би Господ дао да и ово наше посно путовање буде путовање Христово ка граду Јерусалиму, Који иде на страдање и најављује га, али и путовање од четири деценије Свете Марије Египћанке кроз Јорданску пуштину. И једно и друго путовање јесте путовање ка Царству Божјем, ка Васкрсењу свеопштем, а то свеопште Васкрсење свој залог има у Васкрсењу Христовом, које ћемо, ако Бог да, славити за две недеље и у радости заједно са Њим славити Оца Његовог и Духа Светог.

spc.rs